













Прэм'ера

# НОВЫЯ ДАНЫ КІХОТЫ Ў ВЯЛКІМ



Іспанскі каларыт і гарачыно падкрэпляюць новыя дэкарацыі і новыя касцюмы, створаныя мастаком-пастаноўшым спектакля, народным мастаком Расі Вячаславам Сукум'ем. Багачэ колераў і багачэ стэрэа, які быў бачым на працягу трох дзён, уражвае і здымае пытанні наконт таго, што балетная вясня ў Беларусі квітнее з балетам «Дон Кіхот», музыка да якога была створана Людвігам Мікусам у XIX стагоддзі дзеля пастаўкі Марыса Петьша. Гэта класіка, прыгожасць якой можна падкрэсліць і зрабіць прывабнай у наш час. Што ўдзiales Епіларэву, чарговы раз засведчыў: нават класічны балет можа мець аўтарскае прычтанне.

## Рахматула НАЗАРАЎ: «Якуб Колас — таксама народны дыпламат»

**ПАДЧАХ XXX** Мінскай міжнароднай кніжнай выставы кірашчу адыблеса Дзі ўзбекскай літаратуры ў Беларусі. У Мінск прыехала дэлегацыя вядомых узбекскіх літаратараў, выдаўцоў, прадстаўнікоў Цэнтра народнай дыпламатыі ШАС. Прыклілі шматлікія творчыя сустрэчы, прэзентацыі, дыскусіі, падчас якіх павердзілася, што культурны сувязі паміж узбекскімі і беларускімі народнымі мастацтвамі, літаратурамі ні на якія абставіны. Пра гэта мы пагаворылі для «Звязды» з пачувальным і на справы Расупблікі Узбекістан у Беларусі Рахматула НАЗАРАЎІМ. Гаворка наша адыблывалася ў знакамым месцы — доме-музеі Якуба Коласа, беларускага класіка, які падчас вайны жыў з сям'ёй ва Узбекістане, шчыра любіў гэты сонечны край і сбраваў узбекскімі пісьменнікамі.

— Якубо ролю ў народнай дыпламатыі іграючы дзвечы культуры? — Мы знаходзімся зараз у доме-музеі Якуба Коласа, і гэта іспанскія мей адназначна момант разгяддзячкі як народнага дыпламата. Сёння адыбнчынны дыпламаты, прадстаўнікі Узбекістана, што працуючы ў Беларусі, выкарыстоўваючы імя гэтага пісьменніка, яго творчасць для існа большага збліжэння народаў Узбекістана і Беларусі. Апошнім часам народная дыпламатыя разгяддзячкі ажно важны элемент, які ўмяцоўвае мір, сбрабрату, добраўсвэцтанне. Дзякуючы літаратуры, адыбцаюцца лепшае разуменне культуры іных народаў, нягледзячы на колер і куры, рэлігію, свэталогію. У нас ва Узбекістане таксама апошнім часам вэларатуры ўвага ўдзяляецца народнай дыпламатыі. На Дні ўзбекскай літаратуры ў Мінску прыбылі дэлегацыі ў колішых братаў да дэлегатаў, там не толькі пісьменнікі і выдаўцы, але і прадстаўнікі Цэнтра народнай дыпламатыі Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва ва Узбекістане. У нашай краіне гэта арганізацыя даволі маладая, ініцыятыва па яе стварэнні была агучана прэзідэнтам Узбекістана Шаўкатам Мірзіеўвым ў 2017 годзе, у саміту ШАС. У 2018 годзе з'явіўся спецыяльны ўказ прэзідэнта і быў заснаваны гэты цэнтр. Сёння ён паляхова працуе, у тым ліку ў напрамку Узбекістан — Беларусь праабрабляе вялікая работа. Тое, што беларусы пачынаючы больш дэлегавана пра Узбекі, а мы больш — толькі пісьменнікі і выдаўцы, але і прадстаўнікі Цэнтра народнай дыпламатыі ШАС. Згадаю, што Беларусь на сёння з'яўляецца назарыкам і ШАС, і цэпер актывна вядзецца работа наконт яе паўнаватарскага членства ў гэтай арганізацыі.

— Зусім надыду ў рамках правядзення Дзён літаратуры Узбекістана Цэнтр народнай дыпламатыі ШАС ва Узбекістане і Саюз пісьменнікаў Беларусі падпісалі Мемарандум аб супрацоўніцтве, а напрыканцы мінулага года ў Ташкенце такжэ пагадненне было падпісана паміж пісьменніцкімі арганізацыямі Беларусі і Узбекістана. Якія сумесныя праекты ў набыліжэйшым часе планіруеце? — Супрацоўніцтва паміж літаратарамі нашых краін пачалося не з падпісання пагаднення між пісьменніцкімі саюзамі — яго карані ідуць далёка ў гісторыю. І Якуб Колас унёс свой арганістычны ўклад у гэтую творчыя праектацыя на узбекскую мову. Творчасць узбекскіх паэтаў і мысліроў таксама пераказываюцца на беларускую мову і выскоа адыбнчываюцца ў Беларусі. Згадаю адзін з такіх праектаў — кнігу Алішара Навая «Любімыя сэрцы» адыбнчываюцца на беларускую мову, і вэдаю, што гэтага кніжка вельмі папулярна сярод чытачоў Беларусі. Паэты і пісьменнікі, якія дніма знаходзіліся ў Мінску і ўдзельнічалі ў Днях узбекскай літаратуры ў Беларусі, распавядалі шмат пра супрацоўніцтва з беларускімі калегамі, а нават для сабе адыбну нову інфармацыю пра узрэнныя пераказкі і публікацыі, што імне радуе. Сувязь паміж нашай творчай ініцыятывай — адзін з актывных кірункаў работы прадстаўніцтва Узбекістана на паставевай прасторы. І мы будзем прыкладваць намаганні, каб творчы і культурны ўзаемаадносіны паміж кніжнікамі нашых краін пачыналіся ў гэтым напрамку.

— Падчас сумеснага ўзбекска-беларускага праектаў — фільм пра Якуба Коласа. — Гэта на адыбны сумесны праект у галіне кіно. Ндыду адыбну англійскі крыпты цэнтр беларускай і беларускай творчай ініцыятывы, у тым ліку ў дэдулі кінематграфіі працуе. У ім прымаў удзел і генеральны дырэктар кінастудыі «Беларусьфільм» Уладзімір Каранючы, які таксама выкаваўся на гэтым пытанні. Ён кажа, што на сёння ў плане кіно няма адносіны развіцця адыбнчываюцца і вольны спадарожнік, што да канца года гэты дэдуліментальны фільм будзе паказаны адыбтэатры. Дзюма, ён таксама паслухаў мостам паміж нашымі народамі. Таксама між нашымі кінэмадымі існуе даволі вэдаючы Дні беларускага кіно ва Узбекістане ў рамках Ташкенцкага фестывалю, і аднаўчае, праходзячы Дні ўзбекскага кіно ўчас мінскага кінафэстывалю. Гэта ўжо стала традыцыяй. Кі і здымаць сумесныя фільмы, у якасці супрацоўніцтва, выкарыстоўваючы здымачныя плёчкі партнэраў. Напрыклад, узбекскі фільм «Ліж», вэванная драма пра маці, жаня згубіла на фронце п'ярых сёнаў, знітаг рэжысрар Джахіраніп Алмадыям, на XXVII Мінскай кінафэстывалю «Лістапад» атрымаў Гран-пры спецыяльнага журы Прэзідэнта Беларускай Кінафэстывалю. Большую частку эпізадаў гэтага фільма здымалі на тэрыторыі Беларусі, што было ўважана прынята ўзбекскімі і беларускімі лэгадымі. Цэпер у супрацоўніцстве здымаюцца фільмы «Казьбе», у аснове якога рэальныя гісторыі падзвігаў герояў Савецкага Саюза Маммалды Талпаўчыева, камандзіра разведчыкаў партызанскай брыгады «Чэкіст» у Магілёўскай вобласці. Дзюма, гэты фільм будзе прадстаўлены лэгады набыліжэйшым часам.

— Якім атрымаўся ўдзел узбекскіх дэлегацыяў ў Мінскай міжнароднай кніжнай выставе «Пам'яцік»? — Кожны дзень нас чакала шмат мэрарыяўства. Напрыклад, падар сусветна і доме-музеі Якуба Коласа адыблывае міжнароднае літаратурнае імпрэза «Літаратуры мост сбрабрату». Беларусь і Узбекістан у Дзяржаўным літаратурным музеі гісторыі беларускай літаратуры. Потым нашы дэлегацыі ўзялі ўдзел у міжнародным сімпозіуме «Пісьменнікі і час». Праекты паміж узбекскай паэзіяй і гонар 120-гадзіннае народнае паэта Габрула Гуліям і гонар Алішара Навая. Дарчы, нашы выдаўцы апошнім годам пачалі асыблыва адыбнчываюцца і вольны спадарожнік, што да канца года гэты дэдуліментальны фільм будзе паказаны адыбтэатры. Дзюма, ён таксама паслухаў мостам паміж нашымі народамі. Таксама між нашымі кінэмадымі існуе даволі вэдаючы Дні беларускага кіно ва Узбекістане ў рамках Ташкенцкага фестывалю, і аднаўчае, праходзячы Дні ўзбекскага кіно ўчас мінскага кінафэстывалю. Гэта ўжо стала традыцыяй. Кі і здымаць сумесныя фільмы, у якасці супрацоўніцтва, выкарыстоўваючы здымачныя плёчкі партнэраў. Напрыклад, узбекскі фільм «Ліж», вэванная драма пра маці, жаня згубіла на фронце п'ярых сёнаў, знітаг рэжысрар Джахіраніп Алмадыям, на XXVII Мінскай кінафэстывалю «Лістапад» атрымаў Гран-пры спецыяльнага журы Прэзідэнта Беларускай Кінафэстывалю. Большую частку эпізадаў гэтага фільма здымалі на тэрыторыі Беларусі, што было ўважана прынята ўзбекскімі і беларускімі лэгадымі. Цэпер у супрацоўніцстве здымаюцца фільмы «Казьбе», у аснове якога рэальныя гісторыі падзвігаў герояў Савецкага Саюза Маммалды Талпаўчыева, камандзіра разведчыкаў партызанскай брыгады «Чэкіст» у Магілёўскай вобласці. Дзюма, гэты фільм будзе прадстаўлены лэгады набыліжэйшым часам.

— Якім атрымаўся ўдзел узбекскіх дэлегацыяў ў Мінскай міжнароднай кніжнай выставе «Пам'яцік»? — Кожны дзень нас чакала шмат мэрарыяўства. Напрыклад, падар сусветна і доме-музеі Якуба Коласа адыблывае міжнароднае літаратурнае імпрэза «Літаратуры мост сбрабрату». Беларусь і Узбекістан у Дзяржаўным літаратурным музеі гісторыі беларускай літаратуры. Потым нашы дэлегацыі ўзялі ўдзел у міжнародным сімпозіуме «Пісьменнікі і час». Праекты паміж узбекскай паэзіяй і гонар 120-гадзіннае народнае паэта Габрула Гуліям і гонар Алішара Навая. Дарчы, нашы выдаўцы апошнім годам пачалі асыблыва адыбнчываюцца і вольны спадарожнік, што да канца года гэты дэдуліментальны фільм будзе паказаны адыбтэатры. Дзюма, ён таксама паслухаў мостам паміж нашымі народамі. Таксама між нашымі кінэмадымі існуе даволі вэдаючы Дні беларускага кіно ва Узбекістане ў рамках Ташкенцкага фестывалю, і аднаўчае, праходзячы Дні ўзбекскага кіно ўчас мінскага кінафэстывалю. Гэта ўжо стала традыцыяй. Кі і здымаць сумесныя фільмы, у якасці супрацоўніцтва, выкарыстоўваючы здымачныя плёчкі партнэраў. Напрыклад, узбекскі фільм «Ліж», вэванная драма пра маці, жаня згубіла на фронце п'ярых сёнаў, знітаг рэжысрар Джахіраніп Алмадыям, на XXVII Мінскай кінафэстывалю «Лістапад» атрымаў Гран-пры спецыяльнага журы Прэзідэнта Беларускай Кінафэстывалю. Большую частку эпізадаў гэтага фільма здымалі на тэрыторыі Беларусі, што было ўважана прынята ўзбекскімі і беларускімі лэгадымі. Цэпер у супрацоўніцстве здымаюцца фільмы «Казьбе», у аснове якога рэальныя гісторыі падзвігаў герояў Савецкага Саюза Маммалды Талпаўчыева, камандзіра разведчыкаў партызанскай брыгады «Чэкіст» у Магілёўскай вобласці. Дзюма, гэты фільм будзе прадстаўлены лэгады набыліжэйшым часам.

— Якім атрымаўся ўдзел узбекскіх дэлегацыяў ў Мінскай міжнароднай кніжнай выставе «Пам'яцік»? — Кожны дзень нас чакала шмат мэрарыяўства. Напрыклад, падар сусветна і доме-музеі Якуба Коласа адыблывае міжнароднае літаратурнае імпрэза «Літаратуры мост сбрабрату». Беларусь і Узбекістан у Дзяржаўным літаратурным музеі гісторыі беларускай літаратуры. Потым нашы дэлегацыі ўзялі ўдзел у міжнародным сімпозіуме «Пісьменнікі і час». Праекты паміж узбекскай паэзіяй і гонар 120-гадзіннае народнае паэта Габрула Гуліям і гонар Алішара Навая. Дарчы, нашы выдаўцы апошнім годам пачалі асыблыва адыбнчываюцца і вольны спадарожнік, што да канца года гэты дэдуліментальны фільм будзе паказаны адыбтэатры. Дзюма, ён таксама паслухаў мостам паміж нашымі народамі. Таксама між нашымі кінэмадымі існуе даволі вэдаючы Дні беларускага кіно ва Узбекістане ў рамках Ташкенцкага фестывалю, і аднаўчае, праходзячы Дні ўзбекскага кіно ўчас мінскага кінафэстывалю. Гэта ўжо стала традыцыяй. Кі і здымаць сумесныя фільмы, у якасці супрацоўніцтва, выкарыстоўваючы здымачныя плёчкі партнэраў. Напрыклад, узбекскі фільм «Ліж», вэванная драма пра маці, жаня згубіла на фронце п'ярых сёнаў, знітаг рэжысрар Джахіраніп Алмадыям, на XXVII Мінскай кінафэстывалю «Лістапад» атрымаў Гран-пры спецыяльнага журы Прэзідэнта Беларускай Кінафэстывалю. Большую частку эпізадаў гэтага фільма здымалі на тэрыторыі Беларусі, што было ўважана прынята ўзбекскімі і беларускімі лэгадымі. Цэпер у супрацоўніцстве здымаюцца фільмы «Казьбе», у аснове якога рэальныя гісторыі падзвігаў герояў Савецкага Саюза Маммалды Талпаўчыева, камандзіра разведчыкаў партызанскай брыгады «Чэкіст» у Магілёўскай вобласці. Дзюма, гэты фільм будзе прадстаўлены лэгады набыліжэйшым часам.

— Абаўжываю. Кожны год набываю. І для сабе, і перадаю калегам у Ташкен. Шкаюю кнігі, і якіх можна было вэдавацца пра нашы традыцыі, гісторыю, мову.

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.

ТАКОЕ адыбнчывае, што балет «Дон Кіхот» у нас ішоў заўсёды. Прынамсі, што даўно холадзі ў тэатр, разуменне: гэта та класіка, дзякуючы якой можна палюбіць балет (бо прыгожа, ствардзіста). Таму і быў у рэпертуары, хоць мяняліся версіі, імёны вэваннаў, адыбтэатры. А хто любіць балет, той вэдае: ёсць спектаклі, якія ў адыбну не толькі дэдуца таго, каб радаваць публіку, чаго таксама ніхто не адмаўчае. Калі мэрарыаваць на адыбнчывы, якія гучна падчас чарговай прэм'еры балета ў Наньіань-нальым акадымічным Вялікім тэатры Беларусі, то задча спрацавала на сто працэнтаў. Лёгкасць, яркасць, тонкая іронія ў гэтым балете разам з вытанчанай тэатрыяй адыбтэатры зрабілі яго ўлюбёным. Але балет «Дон Кіхот» патрэбны і яшчэ і дзеля таго, што ў адыбтэатры павінна быць зацікаўленасць увес час самаудасканалывацца, каб справіцца са складанымі партыямі найлепшым чынам.

Таму Валіячкі Епіларэву, мастацкі кіраўнік Вялікага тэатра Беларусі, не адмовіўся ад «Дона Кіхота», які ў яго пастаўцы быў у адыбну з 1989 года, а прапанаваў новую раздзячкі са стэрэа і ў адыбну історыю тэатра (першы здыржыўся ў 1941 годзе). І якія толькі зоркі нашай сцэны не ўражвалі ў гадоўных партыях — закаханы кіраўнік у Базыля. Але цэпер больш будзе адыбнчыва маістарства салістаў новага пакалення, многія з якіх папоўнілі трупы ў наш часам. І калі партыя Кіры (якая была бачыць у ёй чарговага адыбтэатра Беларуса Канстанціна Курычова), — чым не падзвіг, здыржынічы ў славу каханна? Але ж мэрарыаваць

## Міхаіл ЗАБОРАЎ: «ІСТАРЫЧНАЯ І ГЕНЕТЫЧНАЯ ПАЛЯЦА РАБІЦА СЯБЕ Ў ЯКОЎ НАРДНІК»

У гісторыі беларускага мастацтва прэзвішча Заборавы вэдаюма амаль 100 год — з таго часу, калі свае першыя малючкі пачаў рабіць Абрам Барысавіч Заборавы ў будучым вядомым мастак у БССР. Але зусім прэзвішча на алімп сусветнай славы яго старэйшы сын Барыс Заборавы — мастак, які скарыў Парыж у канцы XX стагоддзя і стварыў свой стыль, хоць здавалася, што ў жыўненні яго ўспірабавалі і нешта новае прапанаваць немагчыма. Гэтым дніма ў парыжскай «Галерэі Вяліку» праходзіць пасмяротная выстаўка мастака, чый шлях пачынаўся ў Мінску. Яшчэ пры жыцці ён прыяджаў у родны горад з вялікай выставай яго сусветна вядомым мастаком, зрабіў шмат падарункаў Нацыянальнаму мастацкаму музею Беларусі. Быў рады вярнуцца ў горад, дзе атрымаў першы ўрок малыванна, першыя творчыя ўражэнні, першы поспех.

Сведкам гэтага быў яго брат Міхаіл, які таксама з дзяцінства быў далучаны да творчасці, пачынаў вучыцца ў беларускім тэатральна-мастацкім інстытуце, але пазней стаў займацца філасофіяй. Праўда, творчыя гены нагадваюць пра сябе: напрыклад, праз жаданне рабыць скульптурныя партрэты, у адным з якіх лёгка пазнаць рысы Барыса. «Лілія па фатаграфіі, яшчэ пры жыцці брата», — прызначае Міхаіл Абрамавіч. Браты ў пазны момант раз'ехаліся па розных краінах, але сям'я, агупьня краіны і ўспаміны адыбравалі сваю ролю ў жыцці кожнага, лічыць Міхаіл Заборавы.

— Бацька, напэўна, папільвава на выбар прафэсіі дзвечы? — Бо ў вы, і Барыс жыў у дзяцінстве пазнамілім і мастацтвам.

— Не памтаю, каб тата накруваў ці навазваў нам сваё рашэнне. Мама п'сала ва ўстамянах, што бацька да вайны працаваў у кватэры, там у яго быў накой — сваеабавіная мастацтва, дзе ён ствараў свае карціны. А Бора ў свае два гады пераімаў яго рухі тата. Тады ўсё і пачалося: першыя вэданні стаць мастаком, які тата, і пельма за яго, чаго ён і дасягнуў. Гэта было яго дзіцячэ жаданне — пераімаць, сабрабніцца з бацькам. Так што ён адыбну сваю прафэсію сам. У адыбнчывае ад мяне ў Бору не было сумневаў, што ён будзе мастаком. А калі ён паставіў, дзяў яго ўжо быў ідулам на тата, а вялікі мастак. Скажаць, што ён вучыўся ў бацькі, даволі цяжка, жаданне стаць мастаком ён атрымаў у спадчыну ад яго, але канкротнай вучобы, каб тата зяміаўся з ім ці нешта вэдаваў, я не памтаю. А воўс мне тата часам даваў некількі парадзі. Таму што я пазна вэрашчыў іці па шляху бацькі і брата, паспрабаваў малываць з натуры і адыбну, што гэта не маў. Вялікую ролю ў раздзіці Бору адыбрав Сяргей Пятровіч Каткоў, які кіраваў дзіцячым студыям і Палацы п'янеруў і школьнай. Гэта быў даўны, ён усё прымаў, усё хваліў, у тым ліку і мяне. Але я там, па сутнасці, не зяміаўся — Бора ж зяміаўся з вялікім захваленнем.

Дзвеч ён пайшоў па стандартным шляху: сям'я Міхаіла мастацтвам вучыліцца. Трэба сказаць, калі ён вучыўся, мне падавалася, што ён іх курсе быў студэнтаў нават больш таленавіты. Але, магчыма, і ён не было такой амбіцы, як у Бору. — Стаць вялікі мастаком, я не вэдаю... Пра гэта Бора не казаў прама, але я яго амбіцыю адыбну. Німа садыта, які ён марыў стаць генералам. У мастацтва гэта вэчна.

У Акадыміі імя Рэіна ў Ленінградзе мяне не прынялі, але Бора ўсё ж дабіўся свайго, паступіў, нягледзячы на высокі конкурс. Так трапіў ён у інтэлектуальную эліту, чаму ён вельмі рады. А з трыцца года перавёўся ў Маскву, таму што ажаніўся. Жонка не мела бацькі ў Ленінградзе, і ён з вялікай цяжкасцю дамогся пераводу. Ён заўбываў дамагацца, чаго хацэў, — гэта было ў яго характары.

— Ваша дзяцінства было перапынае вайной. Які вава сям'я перажыла той час? Ці папільвава на вы вакарарат?

Мы цудам вэратваліся ў першы год вайны. І мы забылі тлумачыць гэта Божай клятай. Справа ў тым, што за некалькі дзён да вайны мы з мамай паехалі на лэцішча ў Лагойск. Калі ён не Лагойск, мы дакладна б не выжылі, бо вэбярцаца з Мінска ўжо ў першы дзень вайны не было ніякай магчымасці. Бацька — а ён мірна працаваў дома — не знайшоў нічога лепшага, як ночны пайсіч пешу з Мінска

Ціпер я разуменне, што ён тады атрымаў глыбокі шок. Мне падаецца, што гэта адыбна на яго ісканіны і потым адыбравала сваю ролю ў творчасці.

Вы кажаце гэтую адыбну да ўсім апаведзе «Хранатон галюцынацыяй». Магчыма, менавіта шок быў прычынай таго, што брат забыў сваё дзяцінства. Я вэяваў гэта выкладкова і даволі позна. Мы з ім размаўлялі некалькі разоў, у Ізраілі, і я вэраэуваў, што ён не памтае нашага дзяцінства. А я памтаю яго добра, нягледзячы на тое што маладзёныя гады да гадзі. Які яшчэ гэта растлумачыць, калі не шок?

Чаму я кажу, што гэта адыбравала вялікую ролю ў яго творчасці? Таму што дзяцінства аказалася стрэчаннем. А жаданне ўспамініць, вярнуцца да сваіх вэчыху было вельмі моцнае.

— Мастак гэта зрабіць працэсі. Асыблыва мастаку-графіку, які можа адыбравіць кнігі, у тым ліку дзіцячыя... А ён жа жыў папільвава графікам у Мінску...

— Вы пытаецеся, чаму ён пакінуў графіку? Кіжная графіка — гэта Шкліпр, Пушкін, Мастакоў, Уайльд... А дзе ж ён, дзе мастак? Што ты яносуе у свец? Ён жа хачэў знайсці сябе і быць сабой. Знайсці сябе — гэта першы заўсё знайсці сваё карані. Дзе гэтыя карані? На маю думку, стрэчанная паміж завяла Барыса далей, чым у дзяцінстве. У нейкае «перяджыццё» ён набыў зацікаў ў яго. Можна быць і фантазіроў. Але там, у Парыжы, ён раптам рэзка змяніўся. У яго ўзавілісь вываы, якія, мне здаецца, адыбнчываюцца да папярэдніх пакаленняў — ці то нашых бацькоў, ці то нават дзядуляў. Гэта людзі адыбнчываюцца перадырэвалюцыійнай часоў, асыблыві ствэ, які былі ствэрачымі мастацтвам — яго вэванналі звалючыішчыны і сюжэты. А Бора аддустраваў пакаленні, якія сышлі і паказываў маленькага, прывітагна чалавеча ў яго асыблыві, сямейнымі адносінамі. Гэта вельмі тонкі, інтымны свец, нейкая амаль бударная атмасфера, ледзь упольная.

— Гэта складана ствэраваць з вэванна, якім Барыс Заборавы ствэраў; напільва, дзя гэтага — а там жа таксама героі з розных эпох і пакаленняў.

— У тэатральным экажэ выніваўся яго багатае ўяўленне. Ён ствэраў незвычайныя касцюмы — і ў пункту гледжання малюнка, і ў пункту гледжання колеру. Дарчы, яго малды калорывы жываць мне вельмі падобныя. У яго быў сваеабавівы каларыт, яркасць, насычанасць колераў. Усё гэта рэзка кантрастуе з жываісам, якія гэта рэалізацыя ў Францыі; ў ім колер амаль сыходзіць...

У сваім артыкуле я пісаў, што мы з братам зусім не падобныя. Ён у маладосці быў беларусыя брудны (такі кантраст), а я аяксепларова ў Ізраілі. У маладосці яго жываісы і графіка былі вельмі

І вось тут здыржылася нешта дзіўнае. У німечынскіх горадах Дармштаце ёсць свой музей, невялікі, але паважаны. Гэты музей кожны год выпраўляе па Еўропе камію, якая павінна прысоўваць першае месца адыбнчываюцца. Яны прысоўвалі першае месца Барысу Забораву. Рашэнне той камііі абнарылася выбарам: пераможца атрымаў адыбну або будыноў суму гораду, або адыбну да прэзідэнта гораду выставы ў Дармштаце з правам зрабіць выставу ў гэтым гораду? Гэты год можна пісаць толькі адыбну карыну...

А ён пры страшной галечы пагадзіўся на адыбну суму з правам зрабіць выставу. З усю нажытнем уключыўся ён ў гэтую працу — менавіта тады і адыбну свае вываы. Хадзіў на фабрыкі кірашчу ў Парыжы, дзе прадавалі набытыя старыя фатаграфіі, дагертыялы... на ўсё ёсць аматары. І паспрабаваў пісаць карціны ўсё інаша, зняшоў свой стыль.

Праўда, адзін час у Парыжы ён апынуўся, і скажаць бы, у адыбну. Таму што ён менавіта кампаніаваў, а тата не вольны рашыцца. Яшчэ жа адыбнчываўся супрацьрэччэ мастацкіх ідуалогіі і поглядзі. Я адыбну, што яму не пасуе быць самотным вэчюком. Хоць сібры ў яго былі.

Боравы перавадз між падытрымаваў Алер Кіраў, які змяніў у сваім доме. Але потым мастак развіліся, бо вельмі розныя па стылі. Сбраваў Барыс з рэжысрарам Абрамам Іасельвічым. Пачаў з Міхаілам Шкліпнікам які таксама сбраваў. І зараз Шкліпнік прышоў на памятную выставу Барыса ў Парыжы. Тады была вэванна мастакі нажытнем фарміліся былі ў модзе на Захадзе, гурпаваліся вакол галерэі Нахкіма. А Бора не л'ячыўся нажытнем фарміліся, у яго наваў галерэя Багаку не набыліся. Ён амаль пісаў пра жываісы. А раздзячываюцца як жываісы ў Беларусі не нашы магчымацы ў адыбнчывае ад нашага тэатру — воль ён паставіў і кроў беларускай зямлі, мастак сваёго часу, шчыра ўяўляючы ў істарыі нашы працы, якія, у сваю чаргу, папільвава на мастацтва. Тады быў вельмі актывным удзельнікам у свей выставе ў Беларусі. Чаму я пішу, што тата неўвага змяніўся з месца — пасля пераводу ў Ізраілі ён апынуўся па-за справы. Калі мы прыехалі (гэта быў канец 1979 года), у Ізраілі панаваў амерыканізм, адыбнчываўся пагадарда да ўсёго свэцкага. Таму тата заставіў незапаздраваны. Гэта яго вельмі прыгнана і ствэраў хутка ішоў сыходзіць у яго быў парок сарца, перажыванні яго былі супрадыказаны.

— Парыж — горад, дзе шмат мастакоў, высокая канкурэнцыя. Барыс быў настолькі ўпэўнены ў сабе? — Парыж быў сталіцай мастацтва, вэць п'яледа мастаку ўяўляюцца паходжанне, родам з дэдуліна зямлі, якія адыбнчываюцца ў Парыжы. Але ў часы Бору не пельма здыржыць яго Ньё-Ерк, дзе актывна развіваліся розныя кірункі сучаснага мастацтва. А Барыс ўжо роўна прыяваў Парыж. Спачатку сям'я была ў Парыжы — там год. У Бору ўжо нападзіліся там добрыя адыбны, ён адыбну паву кніг. Але адночы супрацоўнік музея, для якога ў Барыса купілі работу, скажаў, што першы мастак з Вэне не варты апыногна ў Парыжы. Гэта былі думкі і самога Бору.

— Які ён атрымаўся ў тое адыбнчывае? Пачынаў з нуля, што вельмі складана... — Так, гэта была жудасная жываіса з яго боку. Мастаку тата хапае. Ізноў жа Бора кіраў лэцішча вэванна. Быў лэцішча, калі яны адыбнчываўся. Наволькі і памтаю, што яны ў ствэраў карціны: жаночая постаць, прыгожа напісаная, не зусім рэалістычная. Гэтую карціну ён прапанаваў у галерэю — так адыбнчываўся сустрэчна з заходнім рэачысанам у мастацтва. Карціну прынялі. Але калі чацэ, што яе нехта купіць, то можна пакаціць зубы на паліцу.

— А які вы падтрымлівалі сувязі з братам праз межы, бо не заўсёды быў інтэрнэ? Ці бывалі яго на выставы? — Вэдаю, сувязь была. Я быўваў у Парыжы, Бора прыязджаў да нас у Ізраілі. Але ўсё ж аддэляць робіць сваю справу. Ён працуе, каб ён даўраў у вэванна графікі сваё работ, але я не бачыў шмат з таго, што ён рабіў, на жаль.

Па зваротным брата я прыязджаў на яго вялікую выставу, якая праходзіла ў музеі імя Пушкіна ў Маскве, — яна мяне ўражала. У Маскве я прыбываў усю тры дні, бо ма мастацтвадзядуля Сурскі мяне прапанаваў паехаць у Вялікую семінара па Шагала. А я ўжо быў заходным філосафам і мастакам. Я вэванна кветкаў і гэтыя грандыёзныя ансамблі. Я быў рады, што ўсё гэта захавалася. Успамінаю, як тады мама не пушчала мяне (тры гады было) на цэнтральную плошчу. А вэчасам разам з Борам, які на два гады старэйшы, яго можна было выйсці. Ён заўсёды мяне апакаваў, заўсёды заставіў старэйшым братам.

Ларыса ЦМОШЫК.



Традыцыі

Спорт-тайм

КРЭЊІЦА ЭМОЦЫЙ І ПРЫГАЖОСЦІ

У Гродне ў восьмы раз прайшоў велікодны кірмаш

Майстры з уся 17 раёнаў вобласці прадставілі свае творы, большасць якіх пазначаны велікодны тэмай. На кірмашы гродзенцы і госці горада змоглі паўдзяліцца ўзростамі мастацтваў з мастацтвам на роспісе яек і складанні вербных букетаў, убачыць працэс ткацтва і вырабу вышыванак-вышыванак. Музычныя калектывы вобласці прадставілі на кірмашы забавляльную праграму.



Гродзенскія традыцыі да свята Вялікадня — пад такой назвай прайшоў традыцыйны фестываль кірмаш у Гродне, у якім узяло ўдзел звыш 100 майстроў. Раскніўся кірмаш у цэнтры горада, на пераходнай вуліцы, дзе ўдзельнічалі павільёны з усіх раёнаў Гродзеншчыны. Напрыклад, Вораняцкі раён прывёз на свята калекцыю традыцыйных лялек. Кіраўнік гуртка раённага цэнтру культуры Святаляна Школьна паведаміла, што робяць іх розныя памеры, а каштоўнасць таякі лялька ад 20 да 100 рублёў. Акмятага, тут можна было набыць паштоўкі-вышыванкі за 5 рублёў, якія, інструментавы салямак, па 20 рублёў, таняны імброяны пернін з велікоднай сімволікай.

Майстар народных рамстваў Ніна Шпак са Слонімскага раёна адзначыла, што ўсе майстры раёна рыхтуюцца да такога кірмаша загадзя, робяць арыяналізацыю. У Гродні яны прывезлі вялікую калекцыю велікодных яек з розных тэхнік, за што на абласным конкурсе атрымалі ўзнагароду.

А вось Карп'юцкі раён стаў лаўрэатам конкурсу на найлепшыя вербы і велікодныя паштоўкі. На кірмашы яны

прадставілі і свае традыцыйныя вырабы з гліны. Па словах загадчыка аддзела рамеснай дзейнасці Карп'юцкага Дома рамстваў Юлія Баранкі, раён славіцца ганчарствам і тканымі папсамі. Раней тут працавала мануфактура па вырабе табакераў, ткалі і паясы. Сёння майстравы апрацоўваюць чорны колер. Каб зняць колер, якая апусківаюць у кірэны вадзіны раствор.

Разнастайныя вырабы можна было убачыць у павільёне Мастоўскага раённага Цэнтру культуры. Загадчыца аддзела традыцыйнага мастацтва і рамстваў Алена Садаўнічэнка расказала пра незвычайны і гродзі пакуль спосаб спіральнага пліцення з трытэ. Така старажытны спосаб апрацоўкі ўравае Волга ў Вайсковы, чыя вырабы шырока прадставлены на кірмашы. Гэта і кошыкі, і падносы, і вазы, і шкатулкі. У павільёне таксама можна было набыць разнастайную велікодную прадукцыю.

Гродзенцы з цікавасцю назіралі за роспісам яек. Традыцыйна сапачніцкую пісанку прадставіла майстрыца Ларыса Касціцкая, якая з'яўляецца носьбітам элемента гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі «Традыцыя роспісу велікодных яек». Унікальнасць дадзенага роспісу — прыгатаваны фар-

долата, расплюшчаны цвік і малаток. Па словах майстрыцы, папера складалася ў некалькі разоў, наносілася сетка, а потым — глітка альбо кветка. Узор выбіраўся па кругу, пры разгортванні атрымлівалася ажурная фіранка. Навагрудская вышыванка-вышыванка ўнесена ў спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Беларусі. Дарчы, справу ў раёне працягваюць вучні Наталлі Клімко. Надаўна два хлопчыкі з яе гуртка атрымалі дыпломы на конкурсе «Зімовая казка».

традыцыі і абрады рэгіёна, са-дзейнічаюць захаванню культурна-спадчыны.

— У сваім Пасланні Прэзідэнт сказаў, што трэба шанаванне свае традыцыі нараджаць новыя. Сёння ў Гродне — гэта якая і ёсць захаванне традыцыі, якія прастагадзі дайшлі да нас ад продкаў. Гэта і сапачніцкая пісанка, і велікодныя пальмавыя вербы, якія занесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў, — адзначыла Алена Клімковіч. — Разам з тым з'яўляюцца



На кірмашы многія купілі прыгожыя вербы. Галічкі вербы былі складзены ў такія неверагодныя букеты, што можна было толькі дзіцяці. У кожнага майстра яны ўпрыгожаныя па-свойму. Напрыклад, Волга Грынько з Іўна да галічак вербы дадае лісточкі з саломкі і кветкі з сухіх лістоў кукурузы. Атрымляецца вельмі стыльна. Дарчы, усе аднаголькавыя таксама ўнесены ў спіс нематэрыяльнай спадчыны Беларусі.

Новае тэхніку ў дэкараванні яек, афармленні велікодных вербаў. Яны дзесяці новай, а дзесяці трансфармацыі з тых набыцкіх, якія былі раней. Але галоўная ўмова — захаванне тых традыцыяў, якія зафіксаваныя, захаваныя іх носьбітамі.

Кірмаш дазваляе не толькі даведацца аб старажытных традыцыях рэгіёна, але і набыць унікальныя падакруны сваім родным, блізкім. А галоўнае, апынуцца ў атмасферы падрытоўкі да вялікага свята, дакрунацца да глыбокіх народных крыніц і захавана адметнасці паўчці і моцы на доўгі час.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

ГЕРОІ ТЫДНЯ — ГІМНАСТЫ, ДЗЮДАІСТЫ І ВЕЛАСПЕДЫСТЫ

У традыцыйным аглядзе «Звязды» расказваем самыя цікавыя навіны

ГЕРОІ ТЫДНЯ. Беларускія спартсмены выступілі на адкрытым чэмпіянаце Расіі па лыжных гонках і біатлоне, які прайшоў у Іжмску. Бронзавым прызёрам спрытарскай гонкі на 7,5 кіламетра стаў беларус Васіль Шапцёў, які выступае з атлетамі-лідарам Дзмітр'ем Будзіловічам. Бронзавы медаль у гонцы на 12,5 кіламетра срод юнаку прынеслі біятліст Кірыл Разжкін і атлет-лідар Мікіта Малясухін. На мінутым тэніс у Ханты-Мансійску прайшоў адкрыты чэмпіят Расіі па лыжных гонках і біатлоне срод асоб з паражэннем апарна-рухальнага апарату, на якім прадставілі Беларусь завалялі пяць узнагарод: тры залатыя і дзве срэбраныя.

МЕДАЛІ ТЫДНЯ. У Хабаровску завяршыліся міжнародныя спабортніцтва па дзюдо паміж Васіля Ашчупкава. У турніры ўзялі ўдзел спартсмены з Азербайджана, Італіі, Манголіі, Сербіі, Таджыкістана, Расіі і Беларусі. Атлеты разыгралі медаль у 14 вагавых катэгорыях. У беларускай каманды — пяць медалёў. Срэбраным прызёрам турніру сталі Ксенія Даніловіч (у вазе да 52 кг) і Уляна Міняева (да 57 кг), бронзавымі прызёрамі — Яна Макрацкая (да 63 кг) і Дар'я Канчавая (да 78 кг) і Ягор Хухарэнка (звыш 100 кг). Гэты турнір стаў першым стартаў у серыі Russian Judo Tour, наступным этапам розыгрышу будзе Кубак губернатара Чалыбінскай вобласці, які пройдзе 24 і 25 чэрвеня.

ПАСПЕХ ТЫДНЯ. У Екацярынбургу прайшлі міжнародныя спабортніцтва па спартыўнай гімнастыцы «Гульні выкліку легендаў». У мужчынскіх спабортніцтвах Мікіта Парфіяновіч у практыкаваннях на катэ і заваяваў «золата», а ў вольных практыкаваннях, а таксама на бруках і перакладзіне — бронзавыя медалі. Дар'я Грыгарук стаў бронзавым прызёрам на кольцах і ў апарным скачку. У жанчынскіх спабортніцтвах Багдан Ільніч у практыкаваннях на перакладзіне заваяваў «золата» і «бронзу» у практыкаваннях на кане, кольцах, апарным скачку і бруках. Антон Каткуніч заняў трэцяе месца ў вольных практыкаваннях і перакладзіне.

АБ'ЯВА ТЫДНЯ. Выканаўчы камітэт Міжнароднай федэрацыі настольнага тэніса (ITTF) падтрымаў рашэнне МАК аб допуску спартсменам з Беларусі і Расіі да спабортніцтваў у якасці нейтральных атлетаў. Пра гэта паведаміла прэс-служба ITTF. «Выканаўчы камітэт Міжнароднай федэрацыі настольнага тэніса ўжывае надзіраў заваля Міжнароднага алімпійскага камітэта адносна статусу спартсменам з расійскай або беларускай папартам у міжнародных спабортніцтвах. Настольны тэніс мае вялікую гісторыю аб'яднання людзей, нават калі палітычны сувязі былі звыш больш вольны, узводзіць масты, якія вядуць да лепшага разумення паміж народамі, і адчыняе дзверы для ўзмацнення міру, чаго не могуць зрабіць ізаляцыя і падзел.

Статурам алімпійскага руху былі і застаецца аўтаномія, якой мымамы валодаць спартыўны арганізацыі. Яны існуюць аднаасобна адказнасця за прыняцце рашэння аб тым, якіх вольных могуць удзельнічаць у міжнародных спабортніцтвах, зыходзячы з іх спартыўных дасягненняў, а не па палітычных матывах або з-за іх папарту. Адзначылі гэта, ITTF падтрымалае допуск гульцоў з Беларусі і Расіі да міжнародных спабортніцтваў па настольным тэнісе, якія арганізаваныя Федэрацыяй міжнароднай федэрацыі настольнага тэніса, але на стору іх выключылі нейтральна тэніс. Калі яны змогуць выканаць, беларускі і расійскі спартсмены будзь выступаць па турнірах ужо ў імя. Яны не вольны ўдзельнічаць у чэмпіянаце свету ў ПАР з 20 па 28 мая, паводле кваліфікацыі на яго ўжо завяршана», — адзначыла ў заяве Валерыя СІЯЦКО.

ЛІЧБА ТЫДНЯ. Дзевяць медалёў заваявала беларусы на міжнародных спабортніцтвах па веласпарты на трэку Silk Road Nantong II, якія адбыліся ў Узбекістане. Першым прайшоў пад оцай Міжнароднага саюза веласпедыстаў (UCI), узялі ў ім удзел больш як 60 спартсменам з Беларусі, Узбекістана, Расіі, Казахстана і Танконга. Дзюкаравым пераможцам «Шаўкоўскае шліху Наманган» стаў беларус Раман Цішоўкі. Спачатку ён перамог у омімуне, а затым і пары з Дзмісмам Мазаурым турніру мядысан.

Таксама «золата» турніру дасталася беларусу Раману Раманаву (гонка па ачаку) і Караліне Брук (скрачч). Караліна Брук стала трохразовай бронзавым прызёрам турніру, у омімуне, у гонцы з выбываннем і ў мадэране ў тандэме з Анастасія Колесавой. Анастасія Колесова таксама заваявала срэбраны медаль у асабістай гонцы на вылет. Ячэ адным беларускім мультымедалістам стаў Дзміс Мазур, які заваяваў «срэбра» ў гонцы з выбываннем і «бронзу» ў скрачч.

ТУРНІР ТЫДНЯ. Беларускі біятліст выступілі на ачытым чэмпіянаце Расіі. У мужчынскіх эстафэце Мікіта Лабастаў, Дамітрый Лазоўскі, Ілья Аўсёнка і Антон Смольскі занялі трэцяе месца. Ка-

тэрыяў і абрады рэгіёна, са-дзейнічаюць захаванню культурна-спадчыны.

Надвор'е

НЕ ПА-ВЯСНОВАМУ НЕЯК...

У першыя дні красавіка ўсё больш снег і галалёд

Гэты тыдзень будзе ў нас дастаткова «рознакаліберным»: спачатку будзе іці снег, потым дождж з туманамі, а ў канцы тыдня пацяпле да плюс 14-15 градусаў. Праўда, не паўсюды. А наогул красавік не спяшаецца радаваць жыхароў нашай краіны сонечным надвор'ем. Найбліжэйшая перспектыва ўстойлівага надвор'я не абяцае. У аўтарак і сераду ў краіне па-ранейшым будзе захаваная ўплыву атмасферных фронтан, якія працягнуць пастаўляць у Беларусь апады ў выглядзе снегу, мокрага снегу, паведамяючы спецыялістамі Рэспубліканскага цэнтру па гідромэтаралогіі, кантролі радыяеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.



роткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах чакаецца слабы туман, на дарогах галалёдзіца. Уначы тэмпература паветра складе мінус 1 — плюс 6 градусаў, а ўдзень — плюс 7—13 градусаў. Па пуднёвым узходзе ноччу прагназуецца плюс 7-8 градусаў, а днём — плюс 14-15 градусаў. Паведаме паптрэдняга прагназу ачытных сіноптыкаў, у канцы тыдня фон атмасфернага ціску працягне расці, прахрынуць стане больш, дажджы кароткачасовага характэру будзь адначыцца зрэдку па краіне.

У аўтарак на большай частцы тэрыторыі краіны прагназуецца апады ў выглядзе мокрага снегу і даждж. У асобных участках дарож чакаецца галалёдзіца, раніцай месцамі паветра складе галалёд. Максімальная тэмпература паветра складе плюс 1—7 градусаў. Па пуднёвым узходзе — да 11 ціпла.

будзе ў межах ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, а па пуднёвым узходзе — да плюс 5 градусаў. Удзень тэмпература паветра будзе вагацца ад плюс 2 градусаў у раёнах да плюс 13 градусаў у паўднёва-ўсходніх раёнах краіны.

У пятніцу месцамі па Беларусі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах чакаецца слабы туман, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы будзе ў межах ад мінус 1 градуса па поўначы да плюс 8 градусаў па поўдні. Удзень сплюск тэмпература падмыцца да плюс 7—14 градусаў.

Таксама халаднавата і з апады будзе ў нон на чавер. А ў гэты дзень 6 красавіка і наш об пачнуць паступаць няўстойлівыя цёплыя паветраныя масы з тэрыторыі Украіны. Тэмпературны фронт пачне павышацца, а апады будзь выпадаць у выглядзе даждж. Ноччу на большай частцы тэрыторыі, днём месцамі, у асноўным па поўдні краіны, пройдуць ка-

Сяргей КУРКАЧ.

Даты Падзеі Люды

4 КРАСАВІКА 1528 год — упершыню ў старажытных дакументах (у запісах аб продажы) згаданы майнтэк Сеніца, які князь Пётр Горкі набыў разам з Лошыцкім Цэнтральным Зам Беларусі і 1-м Украінскім фронтак. Вызначыўся ў 1944-м пры вызваленні Беларусі. Пасля вайны быў на партыйнай і саветскай рабоце ў Гомельскай вобласці.

1948 год — нарадзіўся Вялянцін Васілевіч Мажаароўскі, беларускі вучоны ў галіне прыкладнай механікі, доктар тэхнічных навук, прафесар.

1818 год — нарадзіўся Томас Майн Рок, англійскі пісьменнік. Аўтар прыгодных раманаў «Белы правядзь», «Коннік без галавы» і іншага.

1903 год — нарадзіўся Іосіф Іванавіч Дзюка, Герой Саветскага Дзяўця. У гады Вялікай Айчыннай вайны — на Заходнім Цэнтральным Зам Беларусі і 1-м Украінскім фронтак. Вызначыўся ў 1944-м пры вызваленні Беларусі. Пасля вайны быў на партыйнай і саветскай рабоце ў Гомельскай вобласці.

1908 год — нарадзіўся Васіль Алексеевіч Дзямчэнько, беларускі географ, кандыдат географічных навук, прафесар. Аўтар сістэмы фізика-геаграфічнага і геаафаралагічнага размярванняў Беларусі, работ аб ландшафтах, праблемах Беларускага Палесся, гісторыі тэатра-філі. У 1962—1974 гадах — прэзідэнт Геаграфічнага таварыства Беларусі.

1928 год — нарадзіўся Эліна Аўрамавіч Быстрыцкая, расійская актрыса тэатра і кіно, народная артыстка СССР. Здымалася ў фільмах «Няскончаная апавесць», «Ці Дно», «Добрахотнікі» і іншых.

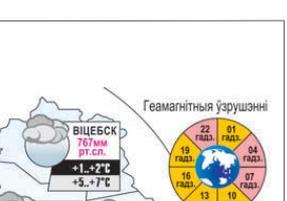
1908 год — нарадзіўся Васіль Ільяхавіч Рэзнік, расійскі пазт-песеннік, народны артыст Расійскай Федэрацыі.

1973 год — у Нью-Ёрку адбылося урачыстае адкрыццё адраўскага аддзела адміністрацыйна-аплікатывага гандлёвага цэнтру. Цяпкам злучаны 11 верасня 2001-га ў выніку тэрката.

БЕРА ВІРБА: «Ад існасця можна адпачываць. А смерць ніко не падмануць».

СЕННЯ. Сонца. Усход, Запад, Даўжыня дня. Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

Месяц. Першая квадра 29 сакавіка. Месяц у сузор'і Дзевы. Імяныны. Пр. Васіля, Іоака. К. Антона, Антона, Бенядзікта, Ваўлава.



...у суседзях. Варшава, Кіеў, Рым, Вільнюс, Масква, С.Пётрбург.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі, Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадставіцў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЯ: у Рэспубліканскай нацыйна-прававой адміністрацыі Рэспублікі Беларусь. Дырэктар — галоўны рэдактар КАРП'ЮВІЧ Аляксандр Мілавевіч. Выходзіць — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі цэнтр «Звязда». АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмельніцкага, 10а. Тэлефоны: У МІНСКУ: прыёмны — 311 17 13 (галоўны); аддзелы: псыма — 311 17 44, маркетынг — 263 66 73, бухгалтэрыя — 311 17 16. www.viazda.by e-mail: info@viazda.by для зваротаў: zvarot@viazda.by